

SvD

Publicerat 15 april 2005 15:19

Fler borde byta jobb - men få kan

Fler borde byta jobb när arbetsuppgifterna blivit för svåra eller för tråkiga. Men dålig rotation på arbetsmarknaden gör att många blir sjuka i stället.

- Inlåsningseffekten är uppenbart en bidragande orsak till ohälsan, säger TCO-ordföranden Sture Nordh.

Det kommer att krävas förändringar av arbetslivet liksom av trygghetssystemen för att sjukskrivningarna ska minska i framtiden. Det var budskapet från forskare från fyra myndigheter på ohälsområdet tidigare i veckan.

En av forskarna som inte tror att sjukskrivningarna kommer att minska av sig självt är Ed Palmer, professor i socialförsäkringsekonomi och chef för Försäkringskassans enhet för forskning och utveckling.

- **Svaret är nej.** En del beror på strukturella faktorer som har att göra med hur det är på arbetsplatsen. Mätningar visar att människor upplever brist på kontroll på jobbet, men också att vi använder sjukskrivning i stället för att lösa problem där, säger han.

Många skulle må bättre av att byta jobb, konstaterar han. Men anställningstryggheten gör att vi inte vågar språnget.

- **Om jag inte** klarar av jobbet, eller inte trivs längre, ska jag då ta risken att lämna en arbetsplats där jag kanske har 25-30 års arbetserfarenhet och ett starkt skydd i anställningen för att i stället ta ett jobb där jag kanske är sist anställd? Jag har trygghet i sjukskrivningen på arbetet. Det leder till en mycket inflexibel arbetsmarknad och en inlåsning av den som borde byta jobb för att må bättre, säger Ed Palmer.

I ett forskningsprojekt lett av Héléne Sandmark och Monica Renstig, publicerat tidigare i år, konstaterade forskarna att gemensamt för de långtidssjukskrivna kvinnorna var att de oftare hade haft samma arbetsgivare och samma yrke under hela sitt yrkesliv, medan kvinnor i motsvarande yrke som inte var sjukskrivna hade bytt yrke och arbetsliv flera gånger.

- **Viss rörlighet är** nog bra, inte minst ur hälsosynpunkt, eftersom det är större chans att man hittar det jobb man passar för, konstaterade Héléne Sandmark.

För Sture Nordh på TCO är det uppenbart att arbetsmarknaden måste bli rörligare, men inte genom att avskaffa lagen om anställningsskydd.

- **Vi har det** systemet för att vi vill att de som är äldre ska vara kvar på arbetsmarknaden och det visar sig fungera ganska bra. Trots höga sjukskrivningar och tidiga pensioneringar är vi i topp när det gäller jämförbara länder i hur stor andel av dem mellan 55 och 64 som är fortsatt yrkesverksamma.

Efter många års kraftig uppgång minskar sjukskrivningarna något.

I december förra året var 244 640 svenskar sjukskrivna. Det kan jämföras med 278 732 ett år tidigare.

Drygt 107 000 hade då varit sjukskrivna i mer än ett år, mot 129 726 i december 2003

I stället ökar antalet förtidspensionärer. I mars i år var de 545 198 mot 514 103 året före.

Räknat på helårs arbetare är omkring 14 procent av befolkningen borta från arbetet en vanlig dag.

58 procent av de sjukskrivna uppger att de skulle kunna arbeta helt eller delvis under andra omständigheter.

STOCKHOLM TT

Detta är en utskrift från Svenska Dagbladets nätupplaga, **SvD.se**